

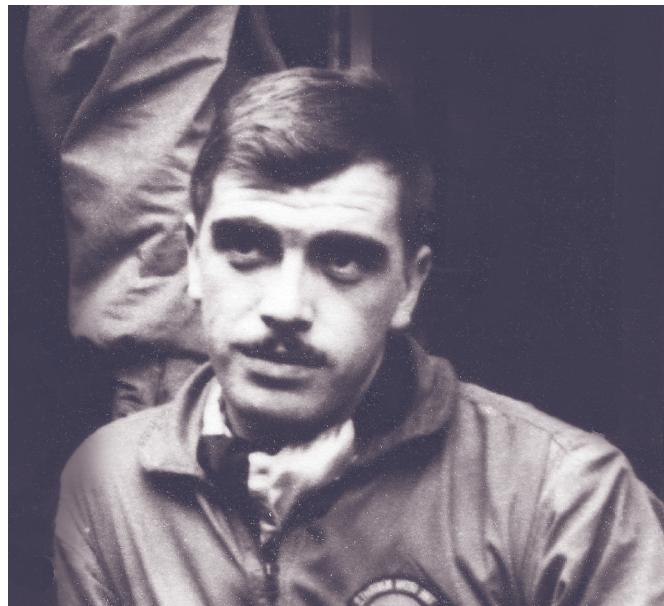
En zo geschiede geschiedenis...

Dit artikel werd ons bezorgd door Kolonel Vlieger b.d. Roger Lams.

Spijtig genoeg heeft Roger ons op 01 april 2020 verlaten voor zijn laatste vlucht.

Met de steun van de opeenvolgende korpscommandanten was hij de mentor van het KBAM initiatief. In 2004 was hij medestichter en sinds dan de onafgebroken voorzitter van de ploeg van vrijwilligers die zich belangloos hebben ingezet om KBAM uit te bouwen tot een uniek museum en documentatiecentrum dat de geschiedenis van de 10 Wing op een zeer overzichtelijke manier bijhoudt en tentoonstelt.

Met dank voor dit constructief en blijvend pionierswerk, Roger.

C'est ainsi qu'on écrit l'histoire...

Cet article nous a été remis par le Colonel Aviateur e.r. Roger Lams.

Ce 1er avril 2020, Roger nous a malheureusement quittés pour son dernier vol.

C'est à son initiative et avec le soutien des chefs de corps qui se sont succédés au 10 Wing que le KBAM voit le jour. En 2004, il en devient le cofondateur et depuis, sans interruption, le président de l'équipe de volontaires qui se dévouent sans compter pour faire de ce KBAM un musée et un centre de documentation qui retracent et présentent de façon claire et précise l'histoire du 10 Wing.

Roger, un tout grand merci pour ce travail de pionnier, constructif et durable.

Bij ons in KBAM

Traduction Mich Mandl

Het Kleine-Brogel Air Museum

Het ontstaan

En veertiental jaren geleden loopt Peter "Celle" Celis, piloot van in het 31 Smd, met de idee rond om de geschiedenis van Kleine-Brogel vast te leggen in een museum. In dezelfde periode zoekt Jos Palmers, beter bekend als *de Snor*, een nieuw onderkomen voor zijn uitgebreide luchtvaartcollectie. Hij verzamelt immers sinds jaren allerhande voorwerpen die

Le musée de l'air de Kleine-Brogel

La naissance

Une quinzaine d'années d'ici, Peter « Celle » Celis, pilote à la 31 Esc, lance l'idée d'un musée qui reprendrait l'histoire de la base de Kleine-Brogel. Au même moment, Jos Palmers dit *de Snor*, est à la recherche d'un nouvel endroit qui pourrait héberger sa vaste collection aéronautique. Depuis des années, il collectionne les objets les plus divers liés à l'aviation, et

met luchtaart te maken hebben, voornamelijk gelinkt aan het 31 "Tijger" Smaldeel. Hij stelt deze tentoon in een oude schuur langs de Maarlose Dijk, waar de collectie echter lijdt onder vochtigheid en grote temperatuurschommelingen.

Beide ideeën monden uit in het ontstaan van het "Kleine-Brogel Air Museum", kortweg KBAM, met als hoofddoel het verzamelen, bewaren en beheren van de geschiedenis van het vliegveld zelf en van de 10 Wing in het bijzonder.

Kolonel Vlieger SBH Van Caelenberge, toenmalig korpsoverste, komt in 2004 de "Snor" ter hulp door hem lokalen aan te bieden in Block 15 waar hij zijn collectie mag onderbrengen. Ondertussen doet de "Celle" een oproep tot oudgedienden van de 10 Wing om mee te werken aan de oprichting van een museum. Initieel wordt een oude, metalenloods van de Sectie Infra (loods 140) aan hem toegezwezen. Wegens het ontbreken van verwarming en isolatie blijkt deze echter niet geschikt om er een historisch museum in onder te brengen. Het maakt een vaste expositie van fotomateriaal met begeleidende teksten immers onmogelijk. Na tussenkomst van de volgende korpsoverste, Kolonel Vlieger SBH Wouters, wordt de westelijke vleugel van Blok 9 (het oude stafgebouw) toegezwezen als toekomstige bakermat voor het KBAM.

plus spécialement en relation avec la 31 Esc. Ils sont exposés dans une vieille grange le long de la Maarlose Dijk où ils souffrent de l'humidité et de grandes variations de températures.

Les deux idées aboutissent à la création du « Kleine-Brogel Air Museum », KBAM en abrégé, avec comme objet, la collection, la sauvegarde et la gestion de l'histoire de l'aérodrome même et du 10 Wing en particulier.

Le Colonel Aviateur BEM Van Caelenberge, le Chef de corps de l'époque, vient en aide au Snor en 2004, en lui proposant des locaux dans le Bloc 15 en vue d'y héberger sa collection. Entre-temps, Celle a lancé un appel aux anciens du 10 Wing afin de participer à la création d'un musée. Initialement, un ancien hangar métallique de la Section Infra (le hangar 140) est mis à leur disposition. Sans chauffage ni isolation, cet endroit ne convient pas pour héberger un musée historique. Il n'est pas possible d'y exposer en permanence des photos et textes explicatifs. Avec l'aide du Chef de corps suivant, le Colonel Aviateur BEM Wouters, l'aile ouest du Bloc 09 (l'ancien bâtiment état-major) leur est allouée et devient ainsi le berceau du KBAM. Comme les locaux du Bloc 15 sont trop exigus, Snor va également obtenir le hangar 140 pour sa collection. Afin de fournir aux volontaires

Omdat de lokalen in Blok 15 te krap blijken, krijgt de "Snor" tegelijkertijd loods 140 ter beschikking. Teneinde de vrijwilligers de nodige waarborgen te bieden wat betreft ongevallen en schade aan derden, wordt er beslist voor het KBAM het statuut van vzw aan te vragen. Kolonel Vlieger b.d. Roger Lams neemt het voorzitterschap op zich en onder zijn leiding begint een sterk team van vrijwillige medewerkers aan de oprichting.

la protection nécessaire en cas d'accident et dégâts au tiers, une demande est introduite en vue de constituer une asbl. Le Colonel Aviateur e.r. Roger Lams en assure la présidence et c'est sous sa direction qu'un team de valeureux volontaires permettra au musée de voir le jour.

À partir de 2007, avec un budget limité, le Bloc 9 va faire peau neuve : des portes sont ôtées, des entrées supplémentaires sont

Met een beperkt budget wordt vanaf 2007 Blok 9 flink onder handen genomen: deuren worden verwijderd, extra deurgaten worden gemaakt om een vlotte doorstroming door de lokalen mogelijk te maken en alles wordt voorzien van een frisse verflaag. De verlichting wordt aangepast met spots waar nodig en een praktisch ophangsysteem wordt aangebracht voor de foto-panelen. Foto's en teksten worden op de panelen aangebracht. De vliegtuigen die reeds aan Hof Bergendal staan, worden één voor één afgeschuurd en krijgen een nieuwe verflaag, nieuwe kokardes en opschriften. De vzw schrijft zich ondertussen in bij de Vlaamse Gemeenschap voor de wedstrijd "Renovatie van rijdend, rollend en vliegend erfgoed". Het project wordt aanvaard met een flinke subsidie tot gevolg. Wegens vertragingen van de uitbetalingen door de Vlaamse Gemeenschap, komt de Peterstad Peer het KBAM ter hulp met een renteloze lening. Ook Lockheed Martin steunt het project. Daarnaast schenkt een delegatie onderofficieren van het Amerikaanse 701 Munitions Support Squadron een Amerikaanse vlag met staander. Een Fouga-Magister wordt door het Koninklijk Legermuseum uitgeleend en voor Blok 9 geplaatst. Ondertussen wordt een website "KBAM" opgestart. Op 20 januari 2010 wordt het "KBAM" officieel geopend door Kolonel Vlieger SBH Vansina, de toenmalige korpsoverste,

aménagées afin de permettre un passage plus aisné entre les locaux et le tout est recouvert d'une nouvelle couche de peinture. L'éclairage est renouvelé avec des spots et un système d'accrochage est imaginé pour permettre facilement la présentation des panneaux photos. Photos et textes sont placés sur les panneaux. Les avions déjà exposés au Hof Bergendal sont pris en main les uns après les autres et après avoir été décapés, ils reçoivent une nouvelle couche de peinture, de nouvelles cocardes et inscriptions.

Entretemps, l'asbl s'est inscrite auprès de la Communauté flamande en vue de participer au concours « Rénovation du patrimoine roulant et volant ». Le projet est accepté avec en conséquence, une aide financière substantielle. À la suite d'un retard dans l'allocation des subsides de la Communauté flamande, la ville de Peer qui parraine la base, va leur venir en aide grâce à un prêt sans intérêt. Lockheed Martin va également soutenir le projet. Par ailleurs, une délégation de sous-officiers du détachement américain du 701 Munitions Support Squadron leur remettra un drapeau avec sa hampe. Enfin, un Fouga Magister est prêté par le Musée Royal de l'Armée et placé devant le Bloc 9.

Entretemps, un site internet « KBAM » est créé. Le 20 janvier 2010, le musée est officiellement ouvert par le Colonel Avia-

in aanwezigheid van burgemeester Kelchtermans en Generaal-Majoor Vlieger Van de Voorde, bevelhebber van Comopsair.

Het Museum en het documentatiecentrum

Het museum bestaat uit verschillende onderdelen. Allereerst is er het gedeelte in Blok 9 waar het accent wordt gelegd op de geschiedenis van de 10 Wing. In de verschillende kamers wordt met foto's en teksten de evolutie van het vliegveld beschreven

teur BEM Vansina, le Chef de corps de l'époque, en présence du bourgmestre Kelchtermans et du Général major Aviateur Van de Voorde, le commandant de Comopsair.

Le Musée et le centre de documentation

Le musée se compose de différentes sections. La première section se trouve au Bloc 9. L'accent est mis sur l'historique du 10 Wing. Les différentes pièces permettent au visiteur de décou-

vanaf de eerste spadestek in december 1944 voor de aanleg van het tijdelijk vliegveld B-90, tot de moderne vliegbasis van waaruit vandaag de F-16's opereren. Deze geschiedenis start met de ontplooiing van de 127 en 39 Wing van de RCAF respectievelijk op Spitfire XVI en FR IX, XI en XIV, en loopt dan verder over de periodes Thunderjet, Thunderstreak, F-104G en F-16. Zij wordt niet alleen geïllustreerd via foto's en teksten maar ook door vliegtuigonderdelen, bewapening, schietstoelen, vliegkledij, enz. uit die periodes. Er is zelfs een duplicaat van de een F-16 cockpit, Block 15. Een kamer is voorbehouden om de piloten te eren die omgekomen zijn in bevolen dienst. Documenten, vlieghandboeken en andere literatuur in het documentatiecentrum vormen een bron van informatie en staan ter beschikking van de bezoeker die deze wil raadplegen in het kader van historisch onderzoek in verband met de 10 Wing.

Het Tiger Air Force museum

Het tweede grote onderdeel van het museum is het "Tiger Air Force" museum van de "Snor" in deloods 140, tegenover Blok 9. In dezeloods kan de bezoeker een groot aantal voorwerpen bezichtigen die verband houden met de geschiedenis van de luchtvaart en "KeeBee" in het bijzonder. De tentoongestelde voorwerpen gaan van kledij en vliegtuigonderdelen uit de Tweede Wereldoorlog over schietstoelen van de F-84F en F-104G tot onderdelen van F-16. Inloods 140 bevindt zich ook een kleine bar waar de bezoekers altijd welkom zijn.

Tentoongesteld vliegend en rollend materieel

Het vliegtuigenpark van het museum bestaat uit een F-84E (FZ 17), een F-84F (FU 66) en een F-104G (FX 86). Deze staan opgesteld voor de All Ranks Mess "Hof Bergendal". Voor Blok 9 staat een Fouga Magister (MT 14) met "40 years Fouga" beschildering. Voor deloods 140 kan men ook nog twee F-104's en een F-16 in restauratie bezichtigen. De tentoongestelde Nike-Hercules en Hawk grond-luchtraketten geven samen met de VADS (Vulcan Air Defence System) voor Blok 9, een beeld van de voornaamste luchtverdedigingssystemen in onze luchtmacht gedurende de jaren zeventig. Voor Blok 9 staan nog een vijftal voertuigen tentoongesteld namelijk een Jaguar in tijgerkleuren, een ATA-vliegtuigtrekker, twee pilootenbusjes (één in duivel- en één in tijgerkleuren) en een Willys-Jeep van 1953 geschenken door oud-burgemeester Kelchtermans.

Het KBAM heeft zijn mooie en uitgebreide collectie in grote mate te danken aan de vele sympathisanten met een hart voor de 10 Wing. De collectie van het KBAM bestaat voornamelijk uit giften van oudgedienden en nog actieve Keebee'ers. Hun herinneringen, foto's en andere "relikwieën" vormen de basis voor de reconstructie van de rijke geschiedenis van de vliegbasis. Ondertussen zorgen vrijwilligers voor het onderhoud van het gebouw, de vliegtuigen en de voertuigen die permanent buiten gestald staan. Anderen leggen zich toe op het beheren van de uitgebreide verzameling aan documenten, foto's, boeken en de website.

U was nog niet bij ons op bezoek of wist zelfs niet dat KBAM bestond? Kom ons gerust eens bezoeken op dinsdag of donderdag vanaf 13.30 uur en/of neem contact op voor meer informatie en alle actuele toegangsvoorwaarden via onze KBAM-website, www.KBAM.be

Het KBAM-Team.

vrir les photos et textes retracant l'évolution de l'aérodrome depuis le premier coup de bêche en décembre 1944 pour l'aménagement de la plaine temporaire B-90, jusqu'à la base aérienne moderne permettant de nos jours aux F-16 d'opérer. Cette histoire débute avec le déploiement des 127 et 39 Wing de la RCAF volant respectivement sur Spitfire XVI et FR.IX, XI et XIV, pour couvrir ensuite la période Thunderjet, Thunderstreak, F-104G et F-16. Elle n'est pas seulement illustrée par des photos et des textes, mais également par des parties d'avion, de l'armement, des sièges éjectables, de l'équipement de vol, etc. utilisés à cette époque. On peut même y découvrir une réplique d'un cockpit F-16, Block 15. Un des locaux permet de rendre hommage aux pilotes décédés en service commandé. Les documents, les carnets de vol et la littérature aéronautique du centre de documentation constituent une importante source d'informations. Ils sont à la disposition des visiteurs qui souhaiteraient les consulter dans le cadre d'une recherche historique en relation avec le 10 Wing.

Tiger Air Force museum

La deuxième grande partie du musée est située dans le hangar 140, en face du Bloc 9. Elle est consacrée au « Tiger Air Force » museum du Snor. Dans ce hangar, le visiteur va découvrir de nombreux objets qui sont en relation avec l'histoire de l'aviation et de KeeBee en particulier. Les objets exposés vont de l'équipement de vol et sous-ensembles d'avions de la Deuxième Guerre mondiale aux sièges éjectables des F-84F et F-104G et pièces du F-16. Le hangar 140 héberge également un petit bar toujours prêt à accueillir les visiteurs.

Exposition du matériel volant et roulant

Le parc avion du musée est composé d'un F-84E (FZ 17), d'un F-84F (FU 66) et d'un F-104G (FX 86). Ils sont exposés devant le Mess All Ranks « Hof Bergendal ». Le Fouga Magister (MT 14) se trouve devant le Bloc 9 avec la décoration imaginée pour les 40 ans de l'appareil à la Force aérienne. Devant le hangar 140, deux F-104 et un F-16 en restauration sont également exposés. Les missiles sol-air Nike Hercules et Hawk ainsi que les VADS (Vulcan Air Defence System) devant le Bloc 9, permettent aux visiteurs de découvrir la plupart des moyens de défense aérienne dont la Force aérienne disposait dans les années 70. Devant le Bloc 9, on peut encore découvrir cinq véhicules, notamment une Jaguar aux couleurs du « tigre », un véhicule tracteur d'avion ATA, deux minibus pilotes (l'un peint aux couleurs du « diable », l'autre du « tigre ») et une Jeep Willys de 1953 offerte par l'ancien bourgmestre Kelchtermans.

Le KBAM doit en grande partie son impressionnante collection aux nombreux sympathisants du 10 Wing. La collection du KBAM est essentiellement le résultat de dons d'anciens membres de l'unité, mais également de plus jeunes encore en activité. Leurs souvenirs, les photos et autres reliques forment la base de la reconstruction de la riche histoire de la base. Entretemps, des volontaires se préoccupent de l'entretien des bâtiments, des avions et des véhicules qui sont exposés à l'extérieur. D'autres gèrent la vaste documentation, les photos, les livres et le site internet.

Vous n'avez pas encore eu l'occasion de nous rendre visite ou vous ne saviez même pas que le KBAM existait... ? Vous êtes les bienvenus les mardi ou jeudi à partir de 13 h 30. Vous pouvez également prendre contact via le site KBAM www.KBAM.be pour de plus amples informations et conditions d'accueil.

Le Team KBAM

